

Nr 185.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1928 kl. 1 e. m.

Memorial i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande statsbidrag till kommunala flickskolor m. m.

(2:a avd.)

Statsutskottet, som erhållit del av kamrarnas beslut beträffande utskottets utlåtande nr 155 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till kommunala flickskolor m. m. jämte i ämnet väckta motioner, får här nedan framlägga de förslag, vartill samma beslut befunnits föranleda.

1:o.

Kungl. Maj:t hade i sin ovanberörda proposition beträffande elevantalet i kommunal flickskola föreslagit riksdagen

A — — —

dels godkänna följande allmänna förutsättningar för åtnjutande av statsbidrag från anslaget:

5. Kommunal flickskola skall, vare sig den omfattar både en teoretisk och en praktisk linje eller enbart en av dessa linjer och oavsett om skolans båda lärokurser åtnjuta gemensam eller skild undervisning, hava sammanlagt minst 70 lärjungar.

dels förklara — — —

dels föreskriva, att ifråga om utgående av statsbidrag till kommunala flickskolor skola, förutom vad angår själva organisationen och därmed sammanhängande eller likartade spörsmål, gälla följande grunder:

I.

II.

Till skolområde, vilket enligt plan, som av Kungl. Maj:t godkännes, upprättas kommunal flickskola genom successivt uppbyggande med en eller flera klasser av sådan skola, skall, under den tid, som erfordras för skolans utbyggande till fullständig kommunal flickskola, och utan hinder därav att skolan icke omfattar sju årsklasser, statsbidrag med tillämpning i övrigt av de här ovan under I b)—m) stadgade grunder och med de i fråga om de två högsta årsklasserna av praktisk linje där angivna undantag beräk-

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 6 saml. 89 häft. (Nr 185.)

1388 28

nas till 2,800 kronor för varje årsklass eller avdelning av årsklass, under villkor:

- a) att skolan i medeltal har minst 10 lärjungar i varje årsklass,

III.

B. — — — — —

C. — — — — —

I en i anledning av Kungl. Maj:ts berörda proposition inom första kammaren av herr *J. Pålsson* väckt motion (I: 289), hade hemställts, att riksdagen måtte besluta,

1) — — — — —

2) — — — — —

3) att kommunal flickskola för att komma i åtnjutande av stadsunderstöd skall i medeltal hava minst 15 lärjungar i varje årsklass.

Utskottet hade i sitt förberörda utlåtande beträffande elevantalet *dels* å sid. 40 anfört:

»Kungl. Maj:ts förslag innebär villkor om ett elevantal av minst 70 för åtkomst av statsunderstöd, under det däremot i ovanberörda motion yrkas ändring i nämnda villkor därhän, att elevantalet skall utgöra minst 15 i varje klass, d. v. s. för den sjuåriga skolan 105. Utskottet har väl uppmärksammat, hurusom Kungl. Maj:ts förslag ansluter sig till vad i motsvarande hänseende av 1927 års riksdag beslöts för den kommunala mellanskolans vidkommande, men utskottet har dock funnit skäl föreligga för en jämkning av förslaget därhän, att villkoret om statsbidrag göres beroende av ett antal av i medeltal minst 12 elever i varje klass, d. v. s. sammanlagt minst 84 elever i skolan i dess helhet.»

dels ock hemställt,

I. att riksdagen måtte

A — — — — —

a) — — — — —

5. Kommunal flickskola skall, vare sig den omfattar både en teoretisk och en praktisk linje eller enbart en av dessa linjer och oavsett om skolans båda lärokurser åtnjuta gemensam eller skild undervisning, hava sammanlagt minst 84 lärjungar.

I.

d) — — — — —

II.

Till skolområde — — under villkor:

- a) att skolan i medeltal har minst 12 lärjungar i varje årsklass.

III.

B. —————

C. —————

II. —————

III. —————

I en vid utskottets utlåtande fogad, av herr *E. Kristensson* i Göteborg avgiven reservation hade hemställts om bifall till det yrkande, som innefattades i mem. 3 av herr Pålssons motion I: 289.

Första kammaren har bifallit vad utskottet i angivna hänseenden hemställt, varemot andra kammaren *dels* beträffande punkten I A mom. a) stycket 5 godkänt detsamma, dock med den ändring att siffran 84 å sista raden utbyttes mot 105, *dels ock* beträffande punkten I A mom. d, avdelningen II godkänt densamma, dock med den ändring, att siffran 12 i mom. a) utbyttes mot 15.

Med anledning av vad sålunda förekommit, har utskottet till behandling förehåft frågan om sammanjämkning av den skiljaktighet, som alltså förefinnes mellan kamrarnas ifrågasvarande beslut.

I sådant avseende har utskottet ansett sig böra hemställa,

att kamrarna, var och en med frånträdande av sitt i nu förevarande avseende förut fattade beslut, må besluta

dels att ovan angivna stycke å sid. 40 i utskottets tryckta utlåtande skall hava följande lydelse:

»Kungl. Maj:ts förslag innebär villkor om ett elevantal av minst 70 för åtkomst av statsunderstöd, under det däremot i ovanberörda motion yrkas ändring i nämnda villkor därhän, att elevantalet skall utgöra minst 15 i varje klass, d. v. s. för den sjuåriga skolan 105. Utskottet har väl uppmärksammat, hurusom Kungl. Maj:ts förslag ansluter sig till vad i motsvarande hänseende av 1927 års riksdag beslöts för den kommunala mellanskolans vidkommande, men utskottet har dock funnit skäl föreligga för en jämkning av förslaget därhän, att villkoret om statsbidrag göres beroende av ett antal av i medeltal minst 13 elever i varje klass, d. v. s. sammanlagt minst 91 elever i skolan i dess helhet.»

dels ock att såsom allmän förutsättning för åtnjutande av statsbidrag skall gälla, att kommunal flickskola skall, vare sig den omfattar både en teoretisk och en praktisk linje eller enbart en av dessa linjer och oavsett om skolans båda lärokurser åtnjuta gemensam eller skild undervisning, hava sammanlagt minst 91 lärjungar,

samt att i fråga om utgående av statsbidrag till kommunala flickskolor, förutom vad angår själva organisationen och därmed

sammanhängande eller likartade spörsmål, skall gälla, att skolan i medeltal har minst 13 lärjungar i varje årsklass.

2:ö.

I sitt berörda utlåtande hade utskottet vidare under II hemställt, att riksdagen i anledning av därom i ämnet väckta motioner måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes verkställa utredning i fråga om beredande av ordinarie anställning åt lärare i övningsämnena och praktiska ämnen vid kommunala flickskolor samt i fråga om kompetensvillkor för sådan befattning ävensom med det snaraste för riksdagen förelägga det förslag, vartill sagda utredning kunde giva anledning.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag har första kammaren bifallit vad utskottet i nu förevarande avseende hemställt, varemot andra kammaren bifallit utskottets hemställan med den ändring, att orden »och praktiska ämnen» uteslötos.

Kamrarna hava samstämmigt bifallit utskottets hemställan beträffande benämningen »övningslärare» för samtliga lärare i andra ämnen än läroämnena liksom ock samstämmigt godkänt utskottets å sid. 29 i dess tryckta utlåtande intagna motivering beträffande den begärda utredningen såsom allenast avseende lärare i övningsämnena.

Med anledning härav får utskottet hemställa,

att första kammaren må, med frånträdande av sitt i ovan angivna hänseende fattade beslut, biträda andra kammarens beslut i förevarande punkt.

Stockholm den 31 maj 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.